
[p1]

Heule, Sint Barthelmeeusdag, 24 Oest 1868.

Mijnheer en Vriend¹

In uwen laatsten numero, bl. 311² vraagt gij achter verklaringe of liever achter eene verstaanbare lezinge van dit niet wel op- of uitgeschreven vers

“Door het kwaad uit *ever grezen*,”³

Volgens mijn gedacht is *grezen* daar voor *gerezen*, en de r van *ever* is daarbij gevallen bij misverstaan van den zin; dus staat er *ever* voor *Eva*.

Bijgevolg

Door het kwaad uit *ever grezen*,

moet zijn

Door het kwaad uit *Eva gerezen*.

Dat en moet ons niet verwonderen van woordenklanken slecht verbeeld te zien, bijzonderlijk als de zin der woorden niet wel gevat en wordt; noch van spellingfouten in zulke geschreven gebeden tegen te komen: hoeveel zijn der die zelfs den Onze Vader zonder missen zouden van buiten schrijven?

Zou men nu van deze zoo gedane veranderinge, die noch gerokken noch gewrongen en is, maar nog al natuurlijk schijnt, niet de eene of de andere reden tot steun of grond kunnen vinden?

Ik hope 't ten minsten, met de twee eerste strophen wat van bij te bezien.

1 ste STROPHE

.....

- 1 De brief is enkel in publicatie beschikbaar. Gezelle publiceerde de brief in: Rond den Heerd: 3 (29 Augusti 1868) 40, p.319-320
- 2 Brief van M., Hooi, Onze Lieve Vrouwen Hemelvaart, 1868. In: Rond den Heerd: 3 (1868) 39, p.311. In de brief staat een avondgebed: Jesus, ik groete uw gebenedijde rechte hand, Gezelle vraagt uitleg bij r.7 via een voetnoot: Wie kan mij dat verklaren of eene verstaanbaarder lezinge ervan geven?
- 3 Versregel uit het gedicht Jesus, ik groete uw gebenedijde rechte hand, in de brief van M. gepubliceerd in Rond den Heerd

---

Jesus, ik groete uw gebenedijde rechte hand,
Vreedelijk aan het Kruise geplant :
Stelt ons onder uw uitverkoren,
Die GIJ door uw KRUIS hebt HERBOREN.

2de STROPHE

Jesus, ik groete uw gebenedijde slinke hand,
Doorwondig, bloedig van alien kant,
Door het KWAAD uit EVA GEREZEN,
Wilt ons, Heere, van alle zonden genezen.

Belet en vergelijkt nu overhands de woorden van het 4e vers der 1e strophe en van het 3e vers der 2e strophe.

GIJ (Heere Jesus), Zaligmaker en Herbouwer van den diep vervallen mensch.

EVA, moeder van 't vervallen menschedom.

KRUIS CHRISTI, ware Boom des levens.

KWAAD, zonde, oorzaak van de dood, "Per peccatum mors."

HERBOREN, uit God geboren : leven der gratie.

UITGEREZEN uit EVA, geboorte der menschenkinderen, met de erfelijke vlekke, dood voor Gods oogen.

Om den samenhang der gedachten nog beter te vatten en te verstaan, beschaft liever ne keer wel geheel de twee eerste stropfen.

De eerste strophe is de groetenisse van Jesus gebenedijde rechte hand.

De rechte hand is het zinnebeeld van liefde en vrede, van zegen en geluk. Ook worden ons hier, in de smeeking der christene ziele, voor oogen gesteld de ontelbare scharen der uitverkoren, die in den jongsten dag aan Jesus gezegende rechtere hand zullen staan.

Te gelijker tijd wordt ons herinnerd de zaligmakende bronne dier eeuwige gelukzaligheid, de herboorte, het leven der genade, verworven en geschonken door Onzen Heer Jesus Christus, die ons de macht gegeven heeft van Gods kinderen te worden en van het inderdaad te zijn; en dat, niet ten prijze van goud of zilver, maar van zijn dierbaer goddelijk bloed, *door zijn heilig Kruis*, dien waren blijden levensboom, waarvan de heilige Kerke zingt

Dierbaar Kruis, ô Boom verheven,

Schoonste Boom van 't aardsche Dal,
Zulken, als nooit heeft gegeven
Noch ooit de aarde geven zal;
Die gedregen heeft het Leven,
Den Verlosser van den Al.

De tweede strophe is de groetenisse van Jesus gebenedijde slinkere hand. De slinkere hand bediedt ongunste, ongeluk, verwerpinge. Ook zijn het hier geheel andere herinneringen. 't Is de betreurde val onzer eerste ouders, de zuivere bron in haren oorsprong vergiftigd, de bron in den wortel bedorven, aan de spruiten de bederving mededeelende, de herhaalde val van den kranken mensch. En inderdaad, ofschoon uit den ellendigen staat van afkeer tot kinderen Gods aangenomen, van de dood tot het leven gebracht, blijven wij toch Eva's arme verbannen kinderen, *Exules filii Evae*, van jongs af tot het kwaad genegen en door menige zonde gewond, en bijgevolg zijn wij ten allen tijde genoodzaakt tot den Heere Jesus te roepen, den medoogenden Samaritaan, opdat Hij de wonden onzer ziele zou heelen en genezen, ons verkwikken en vermaken : *Wilt ons, Heere, van alle zonden genezen.*

Misschien zullen anderen al andere wegen op het zelve punt uitkomen, kwamen zij op een ander, ziet alwaar de schale belt.

In verbei dat wij den oorspronkelijken waren text eentwaar tegenkomen, blijve

Uw toegenegen dienaar in [*Christo Jesu*]

H.A. De Badts

Briefbeschrijving

Verzender	De Badts, Hendrik Augustijn
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	24/08/1868
Verzendingsplaats	Heule (Kortrijk)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van de publicatie; brief is enkel in publicatie beschikbaar; locatie origineel onbekend.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van de publicatie; brief is enkel in publicatie beschikbaar; locatie origineel onbekend.
Gepubliceerd in	Rond den Heerd. - Jrg. 3 (29 Augusti 1868) nr.40, p.319-320

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Staat	volledig
-------	----------

Bewaargegevens

Bewaarplaats	locatie origineel onbekend
ID Gezellearchief	locatie origineel onbekend
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.25943

Inhoud

Incipit	In uwen laatsten numero, bl. 311, vraagt gij achter verklaringe of liever achter eene verstaanbare
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	24/08/1868, Heule, Hendrik Augustijn De Badts aan [Guido Gezelle]
Editeur	Jan Geens; Publicatie
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2022
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
